

ผลของโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)
THE EFFECTS OF THE TEACHING AND LEARNING PROGRAM BASED
ON THE COOPERATIVE LEARNING CONCEPT COMBINED WITH
BEHAVIOR MODIFICATION TECHNIQUES TO DEVELOP THE READING
ABILITY OF GRADE 4 STUDENTS AT SAMSENNOK
(PRACHARADANUKUL) SCHOOL

¹นิษา สิ้นศาสตร์, ²มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ และ ³จิตตินันท์ บุญสธิกรกุล
¹Nisa Sinsart, ²Manasanan Hatthasak and ³Jittinun Boonsathirakul

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย
Kasetsart University, Thailand

¹nisa.sins@ku.th, ²Manasanan.h@ku.th, ³fedujnb@ku.ac.th

Received: October 15, 2024; **Revised :**November 7, 2024; **Accepted :**December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก งานวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ได้โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 15 คน จากแบบประเมินความสามารถในการอ่านต่ำกว่า 7 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) โปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการ

¹ นิสิตปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) แบบประเมินความสามารถทางการอ่าน 3) แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากเสร็จสิ้นโปรแกรมการทดลอง ทั้ง 10 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) และการทดสอบค่าสถิติ Non Parametric Statistics (The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test) ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรม เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) สามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโปรแกรม มีคะแนนจากแบบประเมิน ความสามารถในการอ่าน ภายหลังจากการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบร่วมมือ; เทคนิคการปรับพฤติกรรม; การอ่าน

Abstract

The purpose of this research was to investigate the effects of a teaching and learning program based on the cooperative learning concept combined with behavior modification techniques on the reading ability of Grade 4 students at Samsennok (Pracharadanukul) School. The study was quasi-experimental in nature and involved a purposive sample of 15 students from the fourth grade who had scored less than 7 points out of a total of 30 on the Reading Ability Assessment for May, Semester 1, academic year 2023. The instruments used in this research included the teaching and learning program, the reading ability assessment test, the students' self-report in each session, and a student participation opinion questionnaire in the teaching and learning program, which was administered 10 times. Data analysis was conducted using mean, standard deviation, and Non-Parametric Statistics (The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test). The research findings showed that the post-test scores from the Reading Ability Assessment Test of the experimental group were significantly higher than their pre-test scores at a .05 level of significance.

Keywords : Cooperative Learning; Behavior Modification Techniques; Reading

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน สร้างความเข้าใจ ความร่วมมือซึ่งกันและกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย จึงกำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 กลุ่มสาระ ใน 8 กลุ่มสาระ กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในการใช้ภาษาตามวัยที่สมควร และศักยภาพของนักเรียน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในการที่บุคคลสามารถเข้าใจภาษาไทยได้นั้น บุคคลควรฝึกฝนจนอ่านภาษาไทยได้ การอ่านเป็นทักษะอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านเพื่อให้เกิดความชำนาญ (ณิชภาภาท์ กันขุนทด, 2565)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด 19 พบว่า นักเรียนมีภาวะถดถอยด้านการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง คะแนนการวัดและประเมินผล ระดับชาติต่ำกว่าเกณฑ์ มีคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ไม่กล้าตอบคำถาม การขาดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การทำงานร่วมกับผู้อื่นลดลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงใจ สามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติได้ การที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่ได้ ทำให้ความมั่นใจนักเรียนลดลง การเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ของนักเรียนลดลงด้วย ดังนั้นการพัฒนาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เป็นปัญหาสำคัญเร่งด่วนต้องได้รับการแก้ไข (Ministry of Education, 2009)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการอ่านของนักเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งโรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษามีหน้าที่ให้ความรู้และการศึกษาแก่เยาวชน โรงเรียนจึงถือเป็นสถานที่ที่จะส่งเสริม และพัฒนาการอ่านให้เกิดแก่นักเรียนโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำการเรียนแบบร่วมมือมาใช้ในการพัฒนาการอ่านของนักเรียน เป็นการเรียนรูปแบบหนึ่ง que พัฒนาขึ้นสำหรับการสอนอ่าน การเขียน และการใช้ภาษาในระดับชั้นประถมศึกษาโดยเฉพาะ และยังส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทย (นิรมล น้อยจันทร์, 2554) ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือเน้นการปฏิบัติให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือกระทำ มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีทักษะทางสังคมและการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการเรียนรู้ มีทักษะในการสื่อสาร ได้

รู้จักกันคิดร่วมกัน สมาชิกทุกคนได้รับการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแก้ปัญหาในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของกลุ่ม (เรวดี ศรีสุข, 2562)

นอกจากนั้นทางจิตวิทยาซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของสกินเนอร์ (อ้างใน มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2564) ถูกนำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยนำการเสริมแรงเข้ามาช่วยในการปรับพฤติกรรม ช่วยเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมเป้าหมาย อันเป็นผลมาจากการได้รับสิ่งเร้าจากที่ได้ทำพฤติกรรมเป้าหมายไปแล้ว ซึ่งการเสริมแรงทางสังคม เป็นวิธีที่สามารถปรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนได้ เป็นวิธีที่คนส่วนมากนิยมใช้ เพราะเป็นตัวเสริมแรงที่อยู่ในชีวิตประจำวัน ใช้ง่าย ประหยัด และการใช้ตัวเสริมแรงนี้จะมีผลทำให้พฤติกรรมยังคงอยู่หลังจากการถอดถอนการปรับพฤติกรรมออก เป็นตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพสูง มีประสิทธิภาพที่จะใช้ตัวเสริมแรงนี้ควบคู่กับตัวเสริมแรงอื่น ๆ (มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิกา โสรัจจะวงศ์ และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์ กล่าวว่า การเสริมแรงทางสังคม ได้แก่ คำชม คำยกย่อง การให้ข้อมูลป้อนกลับทางบวก การกอด การแตะตัว การแสดงการยอมรับ ทำได้ง่าย เป็นสิ่งที่เด็กในวัยนี้ชื่นชอบ

และมีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานที่เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นผลเนื่องมาจากสิ่งที่ได้รับจากการกระทำของพฤติกรรมนั้น (กรวิกา โสรัจจะวงศ์ และมนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2563) จากงานวิจัยหลายฉบับ มีการนำเบี้ยอรรถกรมาใช้เสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยเชื่อว่า เมื่อเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาแล้วจะได้รับเบี้ยอรรถกร ดาว แต้ม หรือคะแนน ตามจำนวนที่กำหนดไว้ (นันท์นรี ศรีสุขคำ และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2564) การนำดาวเบี้ย แต้ม ดาวคูบอง สติกเกอร์ ตัวบีม ไปแลกตัวเสริมแรงอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง โดยการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม (มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2564)

โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) สังกัดสำนักงานเขตดินแดงกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งโรงเรียนได้ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานการศึกษา โดยการประเมินการอ่านของนักเรียนทุกเดือน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ปีการศึกษา 2564 การอ่านไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 13.43 การอ่านไม่คล่อง คิดเป็นร้อยละ 4.35 (โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล, 2564)) ปีการศึกษา 2565 การอ่านไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 15.50 การอ่านไม่คล่อง คิดเป็นร้อยละ 5.95 (โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล, 2565)) ซึ่งจะเห็นว่าร้อยละของนักเรียนที่อ่านไม่ได้ และอ่านไม่คล่อง ของนักเรียนโรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) จากปี 2564 - 2565 นั้นเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มาเป็นเวลาหลายปี มีประเมิณการอ่านของนักเรียนทุกเดือน มีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่นักเรียนสอบอ่าน และจากการสอบถามกับคณะครูภายในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่มีปัญหาทางการอ่าน เช่น อ่านเสียงผิดเพี้ยน ประสมคำไม่ได้ อ่านข้ามคำที่อ่านไม่ได้ อ่านตกหล่น หรืออ่านเพิ่มคำ ผันเสียงวรรณยุกต์สับสน หรือผันไม่ได้ เป็นต้น และจากแบบประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 นักเรียนที่อ่านไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 14.38 อ่านไม่คล่อง คิดเป็นร้อยละ 2.87 (โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล, 2565)) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงทางสังคม และการใช้เบี้ยอรรถกรเป็นการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านไปพร้อม ๆ กับการเรียนแบบร่วมมือกัน โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อช่วยให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความสนุกสนานในการอ่าน นำไปสู่ความชอบ ความภาคภูมิใจจากการอ่าน ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนอ่านได้เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ครั้ง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

3.2.1. แบบประเมินความสามารถทางการอ่านภาษาไทย

3.2.2. แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการจัดการเรียน การสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนา การอ่านภาษาไทย

3.2.3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมการจัดการเรียน การสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านหลังจาก เสร็จสิ้นโปรแกรมการทดลองทั้ง 10 ครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Non-Parametric Statistics (The Wilcoxon Matches Pairs Signed Rank Test)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบ ร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผล ดังนี้

1. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบประเมิน ความสามารถทางการอ่านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตาม แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่าน ของนักเรียน กลุ่มเป้าหมาย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบประเมินความสามารถทางด้าน การอ่านก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มทดลอง (n=15)	คะแนนจากแบบประเมินความสามารถทางการอ่าน (30 คะแนน)	
	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
ค่าเฉลี่ย	4.87	15.73
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.64	6.57

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความสามารถทางการอ่าน ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.64 และหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.57

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่าน ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Nonparametric Test แบบ Wilcoxon matched -pairs signed-ranks test ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบประเมินความสามารถทางการอ่านของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่าน

กลุ่มทดลอง	อันดับที่ของผลต่างคะแนน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ผลรวม	Z ^b	P
			อันดับที่	อันดับที่		
ก่อนการทดลอง	อันดับที่ของผลต่างที่มีเครื่องหมายลบ	0	0.00	0.00	3.421	.001*
หลังการทดลอง	อันดับที่ของผลต่างที่มีเครื่องหมายบวก	15	8.00	120.00		
รวม		15				

*หมายเหตุ * P < .05 มีนัยสำคัญทางสถิติ, Z^b = Based on negative ranks

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถทางการอ่านของนักเรียน ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาการอ่าน นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม

3. ผลการสรุปเนื้อหาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน และต่อผู้วิจัยเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมฯ ทั้ง 10 ครั้ง พบว่าเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน ครบทั้ง 10 ครั้ง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อโปรแกรมพัฒนาการอ่านฯ และต่อผู้วิจัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.39

ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด (ระหว่าง 4.21-5.00) แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับประสบการณ์ เข้าใจ วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ วิธีการดำเนินการ ข้อตกลง มีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมในแต่ละครั้ง มีความรับผิดชอบ มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน มีการส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่ม ได้ทราบความก้าวหน้า ผลย้อนกลับ ความสามารถในการอ่าน หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. โปรแกรมฯ สามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้ โดยนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน มีคะแนนจากแบบประเมินความสามารถทางการอ่านภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาครั้งนี้อธิบายได้ว่า โปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน สามารถพัฒนา การอ่านในการเรียนวิชาภาษาไทยได้จริง ซึ่งในการสร้างกิจกรรมของโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่าง 3 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (TGT) เทคนิคการร่วมมืออ่านและเขียน (CIRC) และเทคนิคการต่อภาพ (Jigsaw) ร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรม โดยใช้วิธีการเสริมแรงทางสังคมและเบี่ยงพฤติกรรม ลักษณะของกิจกรรมจะเป็นการแบ่งกลุ่มละความสามารถของนักเรียนจากแบบประเมินความสามารถทางการอ่านของนักเรียน ซึ่งคะแนนส่วนใหญ่ใกล้เคียงกัน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านทั้ง 10 ครั้ง มีการบูรณาการเทคนิคตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่นำมาสอนนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาจากความง่ายไปหายาก การจัดการกิจกรรมแต่ละครั้งผู้วิจัยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับความรู้จาก การอ่านภาษาไทยมากยิ่งขึ้น สามารถพัฒนาการอ่านของตนเองได้ดีขึ้นได้ สนุกไปกับการเรียน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความกระตือรือร้นในการเรียน สร้างสัมพันธภาพ และบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน นอกจากนี้ที่นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านเพิ่มขึ้นแล้ว ยัง

สามารถเรียนรู้ร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มอ่านได้คล่องขึ้น และช่วยกันแก้ปัญหาในกิจกรรมต่าง ๆ จนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งกิจกรรมจะเน้นให้นักเรียนร่วมมือกัน มีการวางแผนแบ่งงานตามศักยภาพของแต่ละคน ที่สำคัญคือทุกคนต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง ทำตามกฎกติกาของส่วนรวม เกิดเป็นความร่วมมือร่วมใจส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้เข้าใจเนื้อหาในบทเรียนนั้นอย่างแท้จริง นอกจากการเรียนแบบร่วมมือที่สามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้แล้วผู้วิจัยยังบูรณาการเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน ซึ่งนักเรียนได้รับการเสริมแรงทางสังคม เช่น ครูกล่าวชมเชย ยิ้มปรบมือ และการพยักหน้าตอบรับ เป็นต้น และการใช้เบี้ยอรรถกร คือ การใช้บัตรสะสมแต้มเป็นตัวเสริมแรง โดยที่นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม 1 ครั้ง หรือมีชัยชนะจากการทำกิจกรรม ตอบคำถามได้ถูกต้อง จะได้ตราปั๊มเพื่อสะสมในบัตรสะสมแต้ม เมื่อจบกิจกรรม นักเรียนสามารถนำไปแลกเปลี่ยนตัวเสริมแรงอื่นๆ ตามที่ตกลงกันไว้ เช่น ขนม ตุ๊กตา ของเล่น หรือสามารถแลกเปลี่ยนของรางวัลชนิดต่าง ๆ ได้ เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของกลุ่ม และเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการสะท้อนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จากแบบบันทึกการเรียนรู้หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับของพัชรี พรหมเสน และธนารัตน์ เหล่าอรรถะ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนา การจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ CIRC ประกอบชุดแบบฝึกเสริมทักษะที่ส่งเสริมการอ่านและการเขียน ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่า หลังการทดลองการพัฒนาการจัด การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ CIRC ประกอบชุดแบบฝึกเสริมทักษะ ที่ส่งเสริมการเขียน ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 วงจรที่ 1 การเขียนภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.36 และวงจรที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.38 ของกรวิภา โสร้จจะวงศ์ และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ (2563) ที่ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดธรรมมาภิรตาราม กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) หลังการทดลอง นักเรียนมีคะแนนจากแบบสังเกตจิตสาธารณะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ เข้าใจถึงความหมายตระหนักถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ และสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม และของ ญาศินี ชัยรัตน์มโนกร และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ (2566) ที่ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมดนตรีบำบัดและเบี้ยอรรถกรในนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลอำเภอลำสนธิ (บ้านหนองรี) พบว่า โปรแกรมดนตรีบำบัดและเบี้ยอรรถกรสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนให้ลดน้อยลงได้ และบางคนไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเหลืออยู่ เห็นได้จากผลคะแนนมาตรฐานที่ จากแบบประเมินพฤติกรรมภายหลัง

เข้าร่วมโปรแกรมดนตรีบำบัดและเป็อรรถกร ผลคะแนนมาตรฐาน ที่พบว่า นักเรียนคนที่ 1, 2, 3, และ 4 ลดลงโดยมีคะแนน 46, 50, 52, และ 67 คะแนนตามลำดับ เห็นได้ว่า นักเรียนคนที่ 1, 2, และ 3 มีระดับปัญหาพฤติกรรมลดลงมาอยู่ในเกณฑ์ปกติ ส่วนนักเรียนคนที่ 4 ลดลงมา 1 ระดับ คือ ลดจากระดับสูงมากมาอยู่ในระดับสูง

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถพัฒนาการอ่านในการเรียนวิชาภาษาไทยได้ส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง รู้จักการพึ่งตนเองทางการเรียน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีการวางแผนทางการเรียน ความกระตือรือร้นในการอ่านและมีความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ อันเป็นแรงจูงใจที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองทางการอ่านภาษาไทยต่อไป

2. ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) และต่อผู้วิจัย

จากการสรุปเนื้อหาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมฯ และต่อผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองทั้ง 10 ครั้ง พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อโปรแกรมพัฒนาการอ่านฯ และต่อผู้วิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด (ระหว่าง 4.21-5.00) แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้รับประสบการณ์ เข้าใจวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ วิธีการดำเนินการ ข้อตกลง มีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมในแต่ละครั้ง มีความรับผิดชอบ มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน มีการส่งเสริมความสามัคคีในกลุ่ม ได้ทราบความก้าวหน้า ผลย้อนกลับ ความสามารถในการอ่าน หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งสอดคล้องกับแบบบันทึกการเรียนรู้ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้ง

สรุปได้ว่านักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการอ่านในรายวิชาภาษาไทยมากยิ่งขึ้นหลังจากได้เข้าร่วมโปรแกรมโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรม มีความกระตือรือร้นในการเรียนและการทำกิจกรรม มีความรู้สึกอยากเรียน มั่นใจในความสามารถของตนเองมากขึ้น รู้สึกถึงความสำคัญของตนเองเมื่อเป็นส่วนหนึ่งในทีม ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านในรายวิชาภาษาไทย

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การวิจัย เรื่อง ผลของโปรแกรมการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) พบว่า การจัดโปรแกรมพัฒนาการอ่านให้กับนักเรียนโดยนำแนวคิดของการเรียนแบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรมมาพัฒนา สามารถพัฒนาการอ่านภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการสร้างกิจกรรมของโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการปรับพฤติกรรม โดยลักษณะของกิจกรรมจะเป็นการแบ่งกลุ่มความสามารถ นักเรียนเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มอ่านได้คล่องขึ้น ได้รู้จักกัน คิดร่วมกัน ร่วมกันแก้ปัญหาในกิจกรรมต่าง ๆ จนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นกิจกรรมจะเน้นให้นักเรียนร่วมมือกัน เกิดเป็นความร่วมมือร่วมใจส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มได้เข้าใจเนื้อหาในบทเรียนนั้นอย่างแท้จริง และนักเรียนได้รับการเสริมแรงทางสังคม เช่น ครูกล่าวชมเชย ยิ้ม ประบมือ และการพยักหน้าตอบรับ เป็นต้น และการใช้เบี้ยอรรถกร คือ การใช้บัตรสะสมแต้มเป็นตัวเสริมแรง โดยที่นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม 1 ครั้ง หรือมีชัยชนะจากการทำกิจกรรม ตอบคำถามได้ถูกต้อง จะได้ตรับแต้มเพื่อสะสมในบัตรสะสมแต้ม เมื่อจบกิจกรรม นักเรียนสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นรางวัลชนิดต่างๆได้ เพื่อเป้าหมายและความสำเร็จของกลุ่มและเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรวิกา ไสร์จจะวงค์, และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2563). *ผลของโปรแกรมการเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการเสริมแรงทางสังคมที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดธรรมมาภิตาราม กรุงเทพมหานคร*. วารสารการวัดผล, 37 (102), 178-188.
- ญาศินี ชัยรัตนมโนกร และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2566). *ผลการใช้โปรแกรมดนตรีบำบัดและเบี้ยอรรถกรในนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลอำเภอลำสนธิ (บ้านหนองรี)*. วารสารการวัดผล, 40 (107), 133-144.
- ณิชาภาท์ กันขุนทด. (2565). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 7 (11), 99-113.

- นันทน์ ศรีสุขคำ, และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, (2564). ผลของโปรแกรมการเสนอตัวแบบและการใช้
เบียร์รกรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
โรงเรียนวิสุทธิรังษี จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารมหาจุฬาริชากร, 8 (2), 269-278.
- นิรมล น้อยจันทร์. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิค CIRC.
วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 6 (2), 70-79.
- พัชรี พรหมเสน และธนารัตน์ เหล่าอรระคะ. (2563). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ
CIRC ประกอบชุดแบบฝึกเสริมทักษะที่ส่งเสริมการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4 (10), 102-112.
- มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2564). การปรับพฤติกรรม: แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้และวิจัย. นนทบุรี:
ซีเอที.โซลูชั่น.
- เรวดี ศรีสุข. (2562). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) ใน
การออกแบบจัดการเรียนการสอน. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุพรรณบุรี,
2 (1), 5-16.
- โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล). (2564). แบบสรุปผลการประเมินการอ่านของ
โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) ประจำปีการศึกษา 2564.
- โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล). (2565). แบบสรุปผลการประเมินการอ่านของ
โรงเรียนสามเสนนอก (ประชาราษฎร์อนุกุล) ประจำปีการศึกษา 2565.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). ถอดบทเรียนการแก้ไขภาวะถดถอย
ทางการเรียนรู้ LEARNING LOSS (Online). [http://academic.obec.go.th/web/
images/document/1677744507_d_1.pdf](http://academic.obec.go.th/web/images/document/1677744507_d_1.pdf), 20 กันยายน 2566.
- Ministry of Education. (2009). *Core Basic Curriculum B.E. 2551*. Bangkok: Thai
Chumnumkasetakorn printing.